

LATVIJAS REPUBLIKA
JŪRMALAS PILSĒTAS DOME

LĒMUMS

Jūrmalā

2011.gada 21.jūlijā

Nr. 317

(protokols Nr.13, 1.punkts)

Par politiski represētās personas statusa piešķiršanu un politiski represētās personas apliecības izsniegšanu

D.Ā. (personas kods ***, dzīvesvietas adrese – Jūrmalā, ***) (turpmāk tekstā - Iesniedzēja) 2011.gada 9.jūnijā ir iesniegusi Jūrmalas pilsētas domei (turpmāk tekstā - Iestāde) iesniegumu (reģistrācijas Nr.1.1-39/4445-Ā), ar kuru lūdz piešķirt politiski represētās personas statusu un apliecību.

Iesniedzēja iesniegumā ir norādījusi, ka Iesniedzējas vecāki K.Ā. un O.D. atradās Noriļskā pēc notiesāšanas Latvijas PSR Kara tribunālā. Māte – 1947.gada 15.martā pēc Kriminālkodeksa 17-58-1a panta un tēvs – pēc 58-12.panta. Abi reabilitēti un abiem piešķirts represētās personas statuss. Māte un mātes brāļi tika apcietināti 1946.gadā un izvesti uz Sibīriju, bet pārējā ģimene 1949.gada 25.martā tika izvesta no dzimtajām mājām „Dekšņas” Talsu rajona, Valgales ciemā. Dzimtas īpašums, kā bezsaimnieka manta, tika pievienota kolhozam un nodega 1950.gadā. Tēva ģimene 1949.gada 25.martā tika izvesta no dzimtas īpašuma „Ielaiņi” Cēsu rajona, Taurenē uz Tomskas apgabalu. Īpašums tika atdots kolhozam, un tajā tika izvietoti kolhoznieku dzīvokļi un kolhoza liellopu fermas. Līdz ar to pēc atbrīvošanas Iesniedzējas vecākiem Latvijā nebija dzīves vietas, kā arī līdzekļu, lai atgrieztos dzimtenē. Tādējādi, pieņēma lēmumu strādāt Noriļskā. 1959.gadā Iesniedzējas tēvs iegādājās māju Jūrmalā, ***. 1960.gadā Iesniedzēja ar māti atgriezās Latvijā uz sāka dzīvot minētajā īpašumā, kurā kopā ar māti un dēlu dzīvo vēl joprojām. Iesniedzēja lūdz piešķirt represētās personas statusu, pamatojoties uz Latvijas Republikas likuma „Par politiski represētās personas statusa noteikšanu komunistiskajā un nacistiskajā režīmā cietušajiem” 2.panta pirmo daļu, kā politiski represēto personu pēcnācējai.

Izvērtējusi Iesniedzējas viedokli un argumentus administratīvajā lietā kopsakarā ar Iestādes rīcībā esošajiem materiāliem un normatīvo regulējumu, Iestāde uzskata, ka Iesniedzēja neatbilst politiski represētās personas statusam, līdz ar to politiski represētās personas apliecība netiek izsniegta, pamatojoties uz zemāk norādītajiem apsvērumiem.

Latvijas Republikas likuma „Par politiski represētās personas statusa noteikšanu komunistiskajā un nacistiskajā režīmā cietušajiem” 1.pants noteic, ka par noziedzīgu atzīstama komunistiskā un nacistiskā ideoloģija, komunistiskais un nacistiskais totalitārais režīms un politiskās represijas, ko šie režīmi vērsa pret Latvijas pilsoņiem un pastāvīgajiem iedzīvotājiem par viņu politisko pārliecību vai politisko darbību, par pretošanos totalitārajiem režīmiem, par reliģiskajiem uzskatiem, par rases vai nacionālo piederību, par piederību pie noteiktas sabiedrības šķiras vai sociālā slāņa, par strādāšanu noteiktā profesijā vai par nodarbošanos, kas nebija pretrunā ar Latvijas Republikas

likumiem, par laulību vai radniecību ar politiski represēto personu, par palīdzību politiski vajātajām vai represētajām personām.

No minētā secināms, ka Latvijas Republikas likums „Par politiski represētās personas statusa noteikšanu komunistiskajā un nacistiskajā režīmā cietušajiem” (turpmāk – Likums) politiski represētās personas statusa noteikšanu paredz personām, kuras cietušas komunistiskajā režīmā vai nacistiski totalitārajā režīmā par to politisko pārliecību vai cita iemesla dēļ, kas norādīti Likuma 1.pantā.

Likumdevējs Likuma 2.pantā ir devis precīzu uzskaitījumu, kādi politiskās represijas līdzekļu piemērošanas gadījumi tiks uzskatīti par pamatu politiski represētās personas statusa iegūšanai.

Likuma 2.panta pirmajā daļā ir noteikts, ka Par komunistiskā režīma politiski represētām personām atzīstami esošie un bijušie Latvijas, Igaunijas, Lietuvas, Somijas un Polijas pilsoņi un līdz 1940.gada 17.jūnijam Latvijā legāli iebraukušie un pastāvīgi dzīvojušie iedzīvotāji, kā arī šo personu pēcnācēji (izņemot personas, kas iebraukušas Latvijā saskaņā ar Latvijas un PSRS 1939.gada 5.oktobra Savstarpējās palīdzības paktu), latvieši un lībieši (līvi), kuri tika represēti Latvijas teritorijā vai ārpus tās, kā arī Latvijas pastāvīgie iedzīvotāji, kuri pēc 1945.gada 8.maija tika represēti Latvijas teritorijā, ja viņi šā likuma 1.pantā minēto iemeslu dēļ laika posmā līdz 1991.gada 21.augustam:

- 1) nogalināti vai miruši represiju rezultātā;
- 2) apcietināti, ieslodzīti cietumos, koncentrācijas, PSRS filtrācijas (pārbaudes) un labošanas darbu nometnēs vai piespiedu kārtā ievietoti iestādēs, kur viņiem tika piemēroti medicīniska rakstura piespiedu līdzekļi;
- 3) izsūtīti, nometināti vai pārvietoti no pastāvīgās dzīvesvietas (izņemot personas, kas tika evakuētas vai pārvietotas no frontes joslām vai karadarbības apdraudētajām teritorijām, bēgļus un kara laikā darba dienestam pakļautās pilngadīgās personas), dzimuši izsūtījumā vai nometinājumā — ja viens no vecākiem vai abi vecāki bija izsūtīti vai atradās nometinājumā — pēc vecāku noņemšanas no speckomandantūras uzskaites līdz tam brīdim, kad tika saņemta atļauja atgriezties Latvijā, bet ne vēlāk kā gadu no dienas, kad vecāki tika noņemti no speckomandantūras uzskaites.

Ievērojot minētajā tiesību normā noteikto, personai var tikt piešķirts politiski represētās personas statuss, ja tā atbilst kādam no minētajiem nosacījumiem. Līdz ar to Iestādei jākonstatē, vai pret Iesniedzēju veikta kāda no minētajām darbībām, kas atzīstamas par politiskām represijām. Un konkrēti, vai Iesniedzējas dzimšanas fakts izsūtījumā vai nometinājumā ir atzīstams par komunistiskā režīma politiskās represijas faktu Likuma 2.panta pirmās daļas 3.punkta izpratnē.

Iestādes vērtējumā tiesību normas gramatiskais teksts precīzi norāda, ka politiskām represijām bija jābūt tieši vērstām pret personu un tām bija jāizpaužas kā personas dzimšana izsūtījumā vai nometinājumā, ja viens no vecākiem vai abi vecāki bija izsūtīti vai atradās nometinājumā.

No Iesniedzēja iesnieguma un iesniegtajiem dokumentiem ir redzams, ka Iesniedzējas vecāki tika atbrīvoti no ieslodzījuma un tika noņemti no speckomandantūras 1954.gada 16.jūnijā. Ievērojot Likuma 2.panta pirmās daļas 3.punktu, politiski represētās personas statuss būtu piešķirams personai, kur ir dzimusi ieslodzījumā vai nometinājumā līdz 1955.gada 16.jūnijam. Iesniedzēja ir dzimusi 1957.gada 26.decembrī, t.i., pēc Likumā noteiktā termiņa. Līdz ar to uz Iesniedzēju nav piemērojami komunistiskā režīma politiskās represijas piemērošanas līdzekļi atbilstoši Likuma 2.panta pirmās daļas 3.punktam. Bez tam, izvērtējot citus šā pantā uzskaitītos komunistiskā režīma politiskās represijas piemērošanas līdzekļus, Iestāde uzskata, ka tie nav attiecināmi uz Iesniedzēju.

Likuma 3.panta pirmajā daļā ir noteikts, ka politiski represētajām personām tiek izsniegta politiski represētās personas apliecība, ja to atbilstība politiski represētās personas statusam apliecināta ar dokumentiem. Savukārt, šī panta otrajā daļā tiek uzskaitīti dokumenti, kas apliecina politiski represētās personas statusu: rehabilitācijas apliecība, kas izsniegta saskaņā ar Latvijas Republikas 1990.gada 3.augusta likumu „Par nelikumīgi represēto pilsoņu rehabilitāciju”, Latvijas PSR Augstākās padomes Prezidija 1989.gada 8.jūnija dekrētu „Par četrdesmitajos un piecdesmitajos gados no Latvijas PSR teritorijas izsūtīto pilsoņu rehabilitāciju” un Latvijas PSR Ministru padomes 1988.gada 2.novembra lēmumu Nr.350 „Par pilsoņu nepamatotu administratīvu izsūtīšanu no Latvijas PSR 1949.gadā”; Iekšlietu ministrijas izsniegts dokuments par personas administratīvu izsūtīšanu no Latvijas teritorijas vai par tās dzimšanu ieslodzījumā, izsūtījumā vai nometinājumā ārpus Latvijas teritorijas; Latvijas Nacionālā arhīva vai citu valstu arhīvu izsniegts dokuments par personas atrašanos PSRS filtrācijas (pārbaudes) vai labošanas darbu nometnē; prokuratūras izsniegts dokuments par personas nāvi politisko represiju rezultātā; Latvijas Republikas tiesas spriedums par politiskās represijas fakta konstatēšanu un rehabilitāciju gadījumos, kad Latvijas Nacionālajā arhīvā vai citu valstu arhīvos dokumenti par politiskās represijas faktu nav saglabājušies vai vispār gājuši zudumā.

Iesniedzējas iesniegtie dokumenti nav pietiekošs pamats politiski represētās personas statusa konstatēšanai.

Ņemot vērā iepriekš minēto un pamatojoties uz Latvijas Republikas likuma „Par politiski represētās personas statusa noteikšanu komunistiskajā un nacistiskajā režīmā cietušajiem” 1.pantu, 2.panta pirmās daļas 3.punktu un 3.pantu, Jūrmalas pilsētas dome **nolemj:**

1. Atteikt politiski represētās personas statusa piešķiršanu D.Ā. (personas kods ***);
2. Atteikt izsniegt politiski represētās personas apliecību D.Ā. (personas kods ***).
3. Saskaņā ar Latvijas Republikas Administratīvā procesa likuma 70.pantu, 121.panta pirmo daļu, 122.pantu un 188.panta pirmo daļu, ir tiesības šo administratīvo aktu pārsūdzēt Administratīvajā rajona tiesā Rīgā, Antonijas ielā 6, LV -1010, viena mēneša laikā no tā spēkā stāšanās dienas.

Priekšsēdētājs

G.Truksnis